

คำกราบบังคมทูล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ของประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ในพิธีเปิดโครงการสัมมนาวิชาการ

หัวข้อ “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสัญชาติและสิทธิในความเป็นพลเมืองของรัฐไทย”

ณ ห้องกมลทิพย์บอลรูม โรงแรม เดอะ สุโกศล ถนนศรีอยุธยา แขวงพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

วันจันทร์ที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบบ้างฝ่าละอองพระบาท

ข้าพระพุทธเจ้า นายวิส ดิงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วย คณะผู้บริหาร ข้าราชการ ทูตานุทูต เจ้าหน้าที่องค์กรระหว่างประเทศ ตลอดจนผู้เข้าเฝ้าฯ ณ ที่นี้ รู้สึกซาบซึ้งและมีความปีติยินดี ในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น ที่ได้ฝ่าละอองพระบาท เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดงานและทรงร่วมฟังการสัมมนาวิชาการในวันนี้

นับแต่ปี ๒๕๔๕ เป็นต้นมา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ดำเนินการตรวจสอบ คำร้องเรียนของบุคคลที่ไร้สัญชาติในประเทศไทย ในประเด็นสถานะบุคคลจำนวนประมาณ ๓๐๐ เรื่อง พบว่าการที่กลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย ไม่มีสถานะบุคคลทางกฎหมายหรือไม่มีสัญชาติ ทำให้ประสบปัญหาเข้าไม่ถึงหรือไม่ได้รับสิทธิมนุษยชนพื้นฐานประการอื่นที่จำเป็นต่อการพัฒนา ศักยภาพความเป็นมนุษย์ การดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิดังกล่าว เช่น สิทธิใน เสรีภาพและความปลอดภัยในร่างกาย สิทธิในการทำงานและการประกอบอาชีพ สิทธิในการเข้าถึง บริการทางการแพทย์ การไม่มีเอกสารสิทธิในที่ทำกิน เป็นต้น ตัวอย่างเช่น กรณีการเพิกถอน รายการบุคคลออกจากทะเบียนราษฎรของชาว อ่าเภอแม่เฒ่า ๑,๒๔๓ คน กรณีผู้ถือบัตรประจำตัว ชนกลุ่มน้อยบางประเภทถูกปฏิเสธสิทธิต่างๆ เนื่องจากไม่มีกฎหมายใดๆ รับรองหรือให้ช่องทางการ พิสูจน์สถานะ กรณีชุมชนชาวเลที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจของทุนเข้าไปไร้ที่อยู่ อยู่อาศัย กรณีชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการอพยพซึ่งเกิดจากการกระทำของรัฐ โดยขาด กระบวนการเยียวยา และการฟื้นฟูความเสียหายที่มีประสิทธิภาพ

ในการจัดการกับปัญหาดังกล่าว รัฐบาลเคยประกาศใช้ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะ บุคคลในปี ๒๕๔๘ มีข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหา สถานะบุคคลในปี ๒๕๕๓ ตามลำดับ รวมทั้งได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร ฉบับ ที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้จัดเก็บข้อมูลของคนไม่มีสัญชาติไทยที่เข้ามาหรืออาศัยใน ราชอาณาจักรในทะเบียนราษฎรได้ แม้กระนั้นผู้ไม่มีสถานะบุคคลทางกฎหมายที่อาศัยในประเทศไทย สืบเนื่องกันมาหลายชั่วอายุยังประสบปัญหาการเข้าไม่ถึงสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอยู่

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้และได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ปัญหา การไม่มีสถานะบุคคลของคนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยในประเทศไทย ได้เคยศึกษาวิจัยและได้มีข้อเสนอแนะในรายงานการศึกษาวิจัยดังกล่าว เกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ รวมถึงการแก้ไขคำนิยาม “คนเข้าเมือง” ให้ครอบคลุมบุคคลและกลุ่มคนที่เข้ามาในประเทศไทยตามความเป็นจริง

เพื่อสานต่อการดำเนินการดังกล่าว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงร่วมกับกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย สถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศส ศูนย์ความเป็นเลิศ ด้านนโยบายสาธารณะและธรรมาภิบาล เยอรมัน - อุซาคเนย์ และมูลนิธิไทยเพื่อคนมีปัญหาลิทธิ และสถานะบุคคล จัดให้มีการสัมมนาวิชาการในหัวข้อ “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสัญชาติและสิทธิในความเป็นพลเมืองของรัฐไทย” เพื่อรับฟังความคิดเห็น สภาพปัญหาในเรื่องดังกล่าว จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้แทนองค์กรที่เกี่ยวข้อง

ในวโรกาสนี้ ข้าพระพุทธเจ้า ขอพระราชทานพระราชดำรัสเปิดการสัมมนาทางวิชาการในครั้งนี เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ปวงข้าพระพุทธเจ้าสืบไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม